

ДАБААН

Кэбээйи улууһун хаһыата

Общественной-политической хаһыат

1944 сыл ыам ыйын 16 күнүттэн тахсар

6+

2017 сыл
сэтинньи

28

күнэ

оптуорунньук
№ 95 (8964)

► Ил Дархан Ыйааба

Көңүлү суох бизнеси утары үлэ күүһүрүөбэ

Ил Дархан Егор Борисов көңүлү суох бизнеси утары үлэни бытыгы туһунан ыйаахха илии баттаата.

“Опора России” орто уонна дьобус урбаан Арасыйытатаабы уопастыбаннай тэрлэтэ бэрэсидьиэн Александр Калинины кытта кэпсэтиигэ, өрөспүүбүлүкэ Аба баһылыга бу докумуонна илии баттырга урбаанньыттар кэбүлээбиттэрин бэлиэтээтэ.

Балабан ыйыгар Саха сириг урбаанньыттарга Ил Дарханы кытта көрсүһүлэригэр, көңүлү суох бизнестэн дохуоту ситэри ылбат судаарыстыбага, сокуону кэспэт урбаанньыттарга уонна хаачыс-

тыбата суох өгөнөн уонна бордүүксийанан туһанар дьонго-сөргөбэ охсуулаабын туһунан эппиттэра.

Сэтинньи 16 күнүгэр баттамыт “Сокуоннаа суох урбааны бопсор миэрэлэр тустарынан” 2208 №-дээх ыйаах урбаанньыт статуһун үрдэтиигэ уонна нэһилиэнньэ хаачыстыбалаах өгөнөн уонна бордүүксийанан туһанарыгар туһуланна.

Ил Дархан Егор Борисов урбааны сокуоннай онгорор дьаһаллар комплекстарын ылынарга эттэ. Ол дьаһаллар сүннүлэринэн урбаанньыттарга нолуок эрэсимигэр үбүлээһингэ, административ-

най барьердары суох онгорууга, интеллектуальной бас билиини харыстааһынга уонна бордүүксийа хаачыстыбатыгар болгомтону уураарга сорук туруорда.

Көңүлү суох бизнеси утары үлэбэ уопастыба көмөлөһүөбэ. Ол инниттэн Аба баһылык бэйэтин Ыйаабынан сокуоннаа суох бизнеси бопсор үлэни олоххо киллэриигэ үлэлэһэр уопастыбаннай тэрлэтэлэри гранынан өйүүргэ судаарыстыба бүддьүөтүгэр 10 мөл. солк. көрөргө сорудахтаата.

Маны таһынан Ил Дархан Егор Борисов бэйэтин үс гранын улуустаабы муниципальной тэрлэлилэргэ олохтоото. 300 тыһ. солк. суумалаах граны улуустар дьаһалттарыгар 2018 сылтан урбаан салаатын сайыннарыга уонна көңүлү суох бизнеси бопсор үлэни бытыга бастыг көрдөрүүлэрин иһин бэриллэр буолуоҕа.

Өрөспүүбүлүкэбэ СӨ Ис Дьаалаба министриэтибэтин Уопастыбаннай сэбиэтин кытта биригэ үлэлээһингэ Биедэмэстибэлэр икки ардыларынаабы хамыһыа тэрлэлибэ. Хонтуруоллуур уорганнар, бэйэни салайыны уорганнара уопастыбаннай тэрлэтэлэри, урбаанньыттар түмсүүлэрин кытыннарар, бу ыйаабы толорууга системэлээх үлэни бытыахтара.

Елена ПОТОЦКАЯ, edersaas.ru

► Ил Дархан Анал этиитэ

Үөрэхтээһин ситимэ уонна идэбэ туһаайар үлэ төрдүттэн тупсарыллыа

Егор Борисов Анал этиитигэр биһиги өрөспүүбүлүкэбит нэһилиэнньэ ахсаана үүнэн иһиитин көрдөрүүтүнэн дойдуга үс бастыг эрэгийиэн иһигэр сылдьарын бэлиэтээтэ. Онон үлэбэ, үлэ ресурсаларыгар сыһыаны уларытар ирдэммит.

Алексей ДЬЯЧКОВСКАЙ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабытыталыстыбатын Бэрэссэдээтэлин солбуйааччы:

— Ил Дархан Анал этиитэ өрөспүүбүлүкэ социальнай-экономическай сайдытыгар, хас биридди киһи олобун таһымын тупсарыга ытыллар үлэ сүрүн тосхоло буолар. Егор Афанасьевич бырабытыталыстыба иннигэр бөдөн промышленнай тэрлэтэлэргэ олохтоох дьон үлэли кириригэр көмөлөһөр соругу туруорда. Итиннэ бастатан туран, үөрэхтээһин ситимэ уонна идэбэ туһаайар үлэ төрдүттэн тупсарыллыахтаах. Күрөстэһэр кыахтаах, идэтин толору баһылаабыт исписэлиистэри бэлэмниэхтээхпит.

Иккиһинэн, үлэ онгорумтуотун үрдэтиигэ күүскэ үлэлиэхтээхпит, хамнаһы үрдэтиини умнуо суохтаахпыт. Бэрэсидьиэн Путин

ыам ыйынаабы ыйаабын олоххо киллэри чэрчитинэн, бүддьүөт уонна экономика сизктэрин үлэ-һиттэрин хамнастарын үрдэти быһылгы сүл төрдүс кыбаарталыттан сабаланна, кэлэр сылга эмиэ түһүмэбинэн үрдэтиллибэ.

Үһүс суол ирдэбилинэн үлэлииргэ сөптөөх усулуобуйаны тэрийии буолар. Оччотугар эрэ саҥа үлэ миэстэлэрэ тахсан, дьон үлэтэ суох буолуута, бэл, орто анал уонна анал үрдүк үөрбү бүтэрбит эдэр дьон үлэ булбакка сылдьаллара тохтотуллуоҕа.

Ити курдук, Анал этии биһиги үлэбит сүрүн хайысхаларын ыйда.

Раиса СИБИРЯКОВА, “Саха сирэ” хаһыат, edersaas.ru

► Научнай-практической конференция

Кинилэр улуус устуоруйатын суруйбуттара

Кальвица сэлиэнньэтин сүрүн оскуолатыгар «Кинилэр Кэбээйи улууһун устуоруйатын суруйбуттара» диэн научнай-практической конференция буолла. Конференцияба нэһилиэк олохтоохторо, дьаһалта үлэһиттэрэ кытыннылар. Уопсайа 6 үөрэнээччи нууччалыы-сахалыы араас тизмэлэргэ дакылаат суруйан көмүскээтэ, дакылааттарын слайданан көрдөрөн киэн хабааннаахтык сырдаттылар, ону нэһилиэкпит баһылыгын солбуйааччы Е.И. Кононова, оскуола иһинээби экспертнэй сэбиэт чилиэннэрэ Максимова Н.И., Никифорова А.А. састааптаах үс киниттэн турар дүүллүүр сүбэ сыаналаата.

Үөрэнээччилэр манньк тизмэлэргэ дакылаат суруйбуттар: Малова Лиза, 9-с кылаас үөрэнээччигэ, «Тыыл бэтэрээнэ Степанов А.М.» (сал. Беленкова Т.Г.), Алексеева Алла, 9-с кылаас үөрэнээччигэ, «Кальвица аатырбыт биригэдьиридэрэ» (сал. Алексеева Т.П., Лукинова М.П.), Соловьев Егор, 7-с кылаас үөрэнээччигэ, «Иван Романович Петров сырдык ыраалах учуутал, талааннаах поэт» (сал. Лукинова М.П., Алексеева Т.П.), Никифоров Стас, 6-с кылаас үөрэнээччигэ, «Мин тапталлаах эбээм» ахтыы-эссе (сал. Никифорова А.А.), Гуляева Марианна, 6 кылаас үөрэнээччигэ, «Гуляев Егор Петрович-Мандыйа — сырдык ыраалах хобооньут», (сал. Павлова А.Н.). Кинилэр бары үтүө суобастаахтык бэлэмнэнэн, бэйэлэрин кыахтарын көрдөрдүлэр, араас ыйытыларга эппиттээтилэр.

Оболор 3 секцияба арахан дакылааттарын көмүскээтилэр ол

курдук 1 «Промышленность» секцияба 2 оҕо кытына, манна 1 миэстэ Алексеева Алла «Кальвица аатырбыт биригэдьиридэрэ», 2 миэстэ Малова Лиза «Тыыл бэтэрээнэ Степанов А.М.» буоллулар.

2 «Үөрэхтээһин» секцияба Соловьев Егор «Иван Романович Петров сырдык ыраалах учуутал, талааннаах поэт» дакылаатынан бастаата, 2 миэстэ Никифоров Стас «Мин тапталлаах эбээм» үлэтинэн буолла.

3 «Культура» секцияба Гуляева Марианна «Гуляев Егор Петрович-Мандыйа — сырдык ыраалах хобооньут» үлэтинэн бастаата.

Кыайылаахтарга бочуотунай грамоталары, бириистэри туттардылар, хас биридди кыттыбыт үөрэнээччи сертификат ылан үөрдэ. Өссө да инникитин манньк араас таһымнаах үлэлэр ытылла туруохтара.

Т.Г. БЕЛЕНКОВА, саха тылын уонна литературатын учуутала. Кальвица сэл.

► Арасыйытатаабы куонкурус

Эбээн тыла сүппэтин туоһуна

Соторутаабыта Арасыйытаабыт киин куоратыгар Москваба Төрөөбүт тыл (нуучча тылын киллэрэн туран) учууталларын Бүтүн Арасыйытатаабы куонкурустара буолан ааста. Манна Арасыйыта араас мунуктарыттан учууталлар кэлэн кытыннылар.

СӨ “Арктика” эбээн искусствотын оскуолата бүддьүөт үөрэбин тэрлэтэтин учуутала Надежда Максимовна Очирова эбээн тылын көмүскээтэ. Кини улахан куонкуруска ситиһиилээхтик кыттан 1 истиэпэннээх дипломунан наҕараадаланна. Биһиги Надежда Максимовнаны кыайыгынан эбэр-дэлиибит!

Манна дабатан эттэххэ, СӨ “Арктика” үөрэх тэрлэтэтигэр Сэбээн Күөл сэлиэнньэттэтин Анидара Кириллина уонна Динара Карташова үөрэнэллэр. Кинилэр эбээн тылын баһылааһынга бастакы кэккэбэ сылдьаллар. Биһиги, эбээн тылын учууталлара, биригэ идэлээхпит ситиһиилээхпиттэн үөрэбит уонна киэн туттабыт. Бу биһиги тыыннаахпыт, салгы сайдарбытын, тылбыт сүппэтин туоһулуур.

Надежда Максимовнаба уонна эбээн тылын учууталларыгар барыларыгар салгы ситиһиилэри баҕарабыт!

Эбээн тылын учууталлара норуот ураты тылын сөргүтүүгэ, чөлүнөн хаалларарга, салгы сайыннарыга бары күүстэрин ууралларыгар эрэ-нэбин!

З.А. СТЕПАНОВА.

Сэбээн Күөл сэл.

► Урбаан

Быйыл биһиги улууспутугар бэйэтин ааттар “Кэбээйи балыга” ХЭУо диэн балыктан араас бордүүксийалары онгорон таһаарар саҥа тэрлэтэ үлэтин саҕалаабытын туһунан билиһиннэрбиппит. Бу соторутаабыта Дьоккуускай к. буолан ааспыт “Саха сириг балыга-2017” аты-эргээн дьаарбаҥкатыгар тэрлэтэ биһиги улууспутун үрдүк таһымнаахтык көрдөрдө.

“Кэбээйи балыга” ХЭУо манна икки күн устатыгар 3 тонна Ньидыли соботун аҕалан куорат олохтоохторугар уонна ыалдьыттарыгар атылаата. Тогоҕолоон этэр буоллаахха, бу дьаарбаҥкаба собо балык дьыг кэбээйилэр брендэлэрэ буолан олус үөртэ уонна “Саамай улахан собо” (1,5 киилэ) номинацияба кыайылаабынан табыста. Маны таһынан бу өрөспүүбүлүкэтээби тэрээһингэ “Бастыг кыттааччы” буолан 3 истиэпэннээх дипломунан, мэтээлинэн уонна табаарынай сертификатынан наҕараадаланна.

“Кэбээйи балыга” ХЭУо өрөспүүбүлүкэ Урбаанна уонна инновационнай сайдыга министриэтибэтигэр туттарбыт бизнес-былаанын быһытынан, Саха сириг 50 бастыг онгорон таһаарааччыларын истэригэр киридэ. Онон тэрлэтэ генеральной дириэктэрэ Галина Куприяновна Лебедева этэрин курдук, “Үлэ күөстүү оргуйар, инники былаан киэн” Билигин квота быһытынан Ньидыли эбэттэн 20 тонна, Лүксүгүн эбэттэн 5 тонна собону, ону таһынан

“КЭБЭЭЙИ БАЛЫГА” ХЭУо

Саха сириг 50 бастыг онгорон таһаарааччыларын истэригэр киридэ

нэһилиэнньэттэн араас балыгы тутар былааннаахтар.

Маны таһынан Галина Куприяновна уопут атастаһарга эмиэ үлэлэһэр. Онон СӨ Урбаанна уонна инновационнай сайдыга министриэтибэтин аатыттан Санкт-Петербург куоракка буолар Арасыйытатаабы онгорон таһааччылар семинардарыгар кыттыны ылаахтаах. Дойду атын аатырбыт балыктан бордүүксийаны онгорон таһаарааччыларын кытта көрсүһөн, собуоттары көрөн өссө үрдүк таһымна тахсарга үөрэниэхтээх.

Татьяна ВЛАДИМИРОВА. Ааптар биэрбит хаартыскалара.